

Engellilerin Tüketici Hakları için Uluslararası İşbirliği Oluşturuluyor

Engelliler Konfederasyonu ve Tüketici Hakları Derneği ile Bulgaristan'dan Bulgar Ulusal Aktif Tüketiciler Derneği ve Bulgaristan Görme Engelliler Spor Federasyonu arasında kurulan işbirliği ağı ile engellilere özgülenmiş tüketici hakları politikaları oluşturuluyor.

Engelliler istihdam, eğitim, sağlık gibi temel konularda ciddi hak ihlalleriyle karşı karşıya kalmaktadır.

Mal ve hizmetlerin, çevrenin, bilgi ve teknolojinin erişilebilir olmaması ise hem yaşanan sorunların kaynağı olmakta hem de yaşanan sorunları, hak ihlallerini ağırlaştırmaktadır.

Bu sorunlarla beraber toplumun tümüyle beraber engellilerin önemli hak ihlalleri yaşadığı bir alan ise tüketici hakları konusudur.

Tanım olarak tüketici; iktisadi mal ve hizmetleri belirli bir bedel karşılığında satın alarak kullanan kişidir. Tüketicinin tükettiği şeyler daha çok maddi şeyler olarak algılanmakla beraber maddi olmayan kültür, eğlence, spor, paylaşılan bilgi, mal ve hizmetlerin tüketiciye ulaşma şekli ve süreçlerinin hepsi tüketim öğeleridir. Bu tanıma göre gündelik yaşamımızın bütün faaliyetleri tüketici haklarını ilgilendirmektedir.

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

Engellilerin tüketici hakları dediğimizde ilk sıraya yazılması gereken hak; engellilerin ihtiyaç duydukları mal ve hizmetlere herkesle beraber erişebilmesidir. Bu hak engellilerin tüketici haklarının başlangıcıdır.

Bu hakkı takip eden diğer bir hak ise mal ve hizmetlerin, çevrenin, bilgi ve teknolojinin, mekanların engelliler için erişilebilir olmasıdır.

Gündelik hayatımızın engellileri de gözeterek erişilebilir şekilde planlanması engellilerin toplumsal yaşama katılabilmeleri için bir zorunluluktur. Bu zorunluluk aynı zamanda engelliler için bir tüketici hakkıdır.

Engellilerin tüketici hakları konusu engelli olmayanların haklarını da kapsamakla beraber engellilere özgülenmiş politika ve uygulamaları gerektiriyor.

Örneğin tekerlekli sandalyeyle hareket eden bir engelli oturduğu sandalyeden raflardaki bütün ürünlere erişebilmeli veya görme engelli istediği bir ürünün marketin hangi bölümünde, kaç liraya satıldığı ve ürünün markasını, içeriğini başkalarından destek almadan bilebilmeli.

Başka bir örnek ise; Çölyak hastaları bütün lokanta, restoran gibi yerlerde glütensiz ürünlere ulaşabilmeli. Bunların hepsi engelliler için yaşamsal önemde olan haklardır. Bu önemine rağmen engellilerin tüketici hakları konusunda 5378 sayılı Engelliler Kanunu'nda detaylı bir düzenleme bulunmamaktadır.

6502 sayılı Tüketicinin Korunması Kanunu'nda ise sadece "Ticari reklamların engellileri rencide edici olamayacağı" şeklinde bir düzenleme bulunmaktadır.

Avrupa Birliği'nin desteği ve Merkezi Finans ve İhale Birimi Başkanlığı'nın koordinatörlüğünde gerçekleştirilen "Engellilerin Tüketici Hakları" çalışması gerek mevzuatta gerekse de uygulamalarda var olan bu boşluğun ortadan kaldırılması için bir başlangıç olarak hayata geçiriliyor.

Çalışma kapsamında, Türkiye'den Engelliler Konfederasyonu ve Tüketici Hakları Derneği, Bulgaristan'dan Bulgar Ulusal Aktif Tüketiciler Derneği ile Bulgaristan Görme Engelliler Spor Federasyonu arasında bir ağ kuruldu. Ağın önümüzdeki günlerde Türkiye'den ve Avrupa'dan engelli ve tüketici hakları alanında çalışan diğer Sivil Toplum Örgütleri'nin katılımıyla güçlendirilmesi hedeflenmektedir.

Proje kapsamında kurulacak ağ, sivil toplum örgütleri arasında bilgi alışverişi, iyi uygulamaların değişimini sağlayacak. Böylece hem Türkiye'de hem de diğer Avrupa ülkelerinde engellilerin tüketici hakları konusunda yeni politika ve uygulamaların oluşturulmasını sağlayacak.